

Instrukcja Głównego Lekarza Weterynarii dotycząca sposobu oczyszczania i odkażania pomieszczeń przebywania ptaków zakażonych wysoco zjadliwą grypą ptaków

Cel Instrukcji

Określenie szczegółowych sposobów postępowania przy oczyszczaniu, odkażaniu i zabezpieczaniu:

- pomieszczeń,
- zabitych ptaków,
- ściółki,
- pojazdów używanych do transportu zabitego drobiu,
- paszy,
- wszystkich urządzeń i materiałów,
- wjazdów i wyjazdów oraz wewnętrznych dróg przemieszczania

znajdujących się w gospodarstwie, w którym stwierdzono drób zakażony wysoco zjadliwą grypą ptaków oraz zabezpieczania osób znajdujących się w ognisku choroby.

I. Bezpieczeństwo osób wykonujących zabiegi oczyszczania i odkażania

Osoby wykonujące zabiegi oczyszczania i odkażania powinny:

- 1) być przeszkolone w zakresie obchodzenia się z preparatami używanymi do tych zabiegów, w tym w zakresie przygotowywania ich roztworów;
- 2) być zaopatrzone w ochronne okulary i/lub maski, kombinezony oraz rękawice i buty gumowe, w celu ochrony przed poparzeniem lub zatruciem środkami używanymi do wykonywania tych zabiegów;
- 3) podczas wykonywania zabiegów, o których mowa powyżej, należy przestrzegać wymagań określonych w przepisach o bezpieczeństwie i higienie pracy.

II. Ogólne wymagania

W ognisku grypy ptaków, jak również przed każdym wjazdem i wyjazdem, wejściem i wyjściem z gospodarstwa podejrzanego o wystąpienie grypy ptaków oraz z pomieszczeń dla ptaków wykłada się maty odkażające, które są nasyczone odpowiednim produktem biobójczym, w taki sposób, aby były ciągle wilgotne. Wymiary mat wynoszą odpowiednio:

- długość powinna być nie mniejsza niż:
 - a) obwód największego koła pojazdu wjeżdżającego lub wyjeżdżającego - w przypadku mat wyłożonych przed wjazdami i wyjazdami,
 - b) metr - w przypadku mat wyłożonych przed wejściami i wyjściami,
- szerokość powinna być nie mniejsza niż:

- a) szerokość wjazdu lub wyjazdu - w przypadku mat wyłożonych przed wjazdami i wyjazdami,
- b) szerokość wejścia lub wyjścia - w przypadku mat wyłożonych przed wejściami lub wyjściami.

Osoby, które miały kontakt z drobiem chorym na grypę ptaków albo podejrzanym o zakażenie tą chorobą oraz ze sprzętem używanym przy obsłudze tych zwierząt powinny, przed opuszczeniem miejsc przebywania drobiu lub gospodarstwa, oczyścić i odkazić ręce, ubranie i obuwie przy użyciu produktów biobójczych.

Środki transportu, sprzęt i inne przedmioty, które miały kontakt z drobiem chorym lub podejrzanym o zakażenie grypą ptaków i pozostawały w ognisku tej choroby, podlegają - przed opuszczeniem gospodarstwa - oczyszczeniu i odkażeniu przy użyciu produktów biobójczych.

III. Odkazanie wstępne pomieszczeń przed usunięciem zabitych ptaków

- 1) Po zagazowaniu ptaków zaleca się przeprowadzenie wstępnego odkazania poprzez dokonanie dokładnego zamgławienia pomieszczenia, w którym znajdują się zabite ptaki.
- 2) Po upływie czasu określonego dla produktu biobójczego wykorzystanego do zamgławiania (zgodnie z zaleceniami producenta produktu biobójczego) przystępuje się do usunięcia zabitych ptaków.
- 3) Do usunięcia ptaków wykorzystuje się narzędzia i/lub sprzęt mechaniczny. Usunięcie ptaków powinno odbywać się w sposób minimalizujący możliwość rozprzestrzenienia choroby, jak również w sposób odpowiadający warunkom danego gospodarstwa (konstrukcja kurnika, drogi przemieszczania wewnętrznego, bramy wjazdowe i wyjazdowe itp.)
- 4) Środki transportu wykorzystywane do wywozu zabitych ptaków muszą być szczelne, zabezpieczone przed wyciekami i zamykane. Przed ich użyciem muszą być czyste, suche i zdezynfekowane.
- 5) Zaleca się, aby każda warstwa zabitych ptaków umieszczanych w środkach transportu była spryskiwana roztworem produktu biobójczego.
- 6) Środki transportu wykorzystywane do wywozu padłych ptaków, po ich załadunku a przed opuszczeniem z zakażonego gospodarstwa odkaża się z zewnątrz przy użyciu produktów biobójczych.
- 7) Wykorzystywane środki transportu muszą być trwale oznakowane (kat I – „wyłącznie do zniszczenia” lub kat II – „nie do spożycia przez zwierzęta”)
- 8) Narzędzia, sprzęt mechaniczny wykorzystane do usunięcia zabitych ptaków odkaża się przed ich ponownym wykorzystaniem.

IV. Postępowanie przy oczyszczaniu i odkazaniu pomieszczeń gospodarskich i ich otoczenia po usunięciu zabitych ptaków.

Oczyszczanie i odkazanie, po usunięciu drobiu, jego zwłok, ściółki i nawozu drobiowego oraz innych sprzętów i ubocznych produktów pochodzenia

zwierzęcego z ogniska grypy ptaków, przeprowadza się trzykrotnie w siedmiodniowych odstępach.

Wyróżnia się:

- odkażanie wstępne, przeprowadzane po usunięciu drobiu oraz jego zwłok z gospodarstwa;
- odkażanie ostateczne, przeprowadzane po ostatecznym oczyszczeniu, przed uznaniem ogniska tej choroby za wygasłe.

Proces oczyszczania przeprowadza się przy użyciu narzędzi ręcznych, sprzętu mechanicznego lub wody pod ciśnieniem oraz przy użyciu produktów biobójczych (np. RAPIDAL, LICOSIL OXY, MEFISTO), zatwierdzonych zgodnie z przepisami ustawy z dnia 13 września 2002 r. o produktach biobójczych (Dz. U. nr 175, poz. 1433)

Proces odkażania przeprowadza się przy użyciu środków fizycznych, użyciu produktów biobójczych oraz środków biologicznych (z udziałem bakterii nitryfikacyjnych stosowanych do odkażania obornika i gnojowicy).

- 1) Przed wstępnym oczyszczaniem wymienionym w pkt 2. podejmuje się czynności mające na celu skuteczne przeprowadzenie dezynfekcji ściółki (np. demontaż urządzeń do pojenia i karmienia)
- 2) Wstępne oczyszczenie miejsca przebywania drobiu po usunięciu zabitego drobiu. Czynność tę przeprowadza się poprzez spryskiwanie miejsc produktem biobójczym charakteryzującym się stężeniem, jakie stosowane jest podczas mycia i odkażania. Po naniesieniu produktu biobójczego pozostawia się go na powierzchni odkażanej przez co najmniej 24 h.
- 3) Oczyszczanie ścian, sufitów, podłóg oraz okien i drzwi pomieszczeń, w których przebywały zwierzęta, żłobów, koryt, drabin i przegród oraz wyposażenia pomieszczeń (poideł, karmideł i innych), sprzętów, przedmiotów i narzędzi, które były narażone na kontakt ze zwierzętami, wybiegów oraz ubrań ochronnych i obuwia osób, które zajmowały się drobiem.
- 4) Odkażenie środowiska zakażonego (pomieszczenia, w których przebywały zwierzęta) przed usunięciem ściółki, obornika, odchodów, paszy należy zdezynfekować przy użyciu roztworu produktu biobójczego w ilości co najmniej 1 litr na 1 m² odkażanej powierzchni pomieszczenia.
- 5) Usunięcie zakażonych odchodów zwierzęcych, ściółki, pasz oraz innych materiałów i substancji, które były narażone na kontakt z czynnikiem chorobotwórczym,
- 6) Materiały i substancje, o których mowa w pkt. 5 usuwa się z pomieszczeń dla zwierząt, pomieszczeń gospodarczych, pomieszczeń magazynowych, wybiegów oraz otoczenia budynków,
- 7) Materiały i substancje o których mowa w pkt. 5 poddaje się unieszkodliwieniu poprzez:
 - przekazanie do zakładu utylizacyjnego określonego w „Rejonizacji zakładów utylizacyjnych uprawnionych do przetwarzania padłego i zabitego drobiu w przypadku wystąpienia wysoce zjadliwej grypy ptaków w Polsce”
 - spalenie w gospodarstwie,

8) W przypadku obornika i ściółki możliwe jest również odkażanie, które prowadzi się na terenie gospodarstwa zakażonego w pobliżu pomieszczeń inwentarskich, na glebie ściślej i nieprzepuszczalnej w następujący sposób:

- wyznacza się miejsce na kopiec z obornikiem i ściółką o wymiarach 2 m szerokości i nieograniczonej długości,
- dno kopca, po wyrównaniu, wykłada się folią,
- na folię nakłada się warstwę obornika niezakażonego (np. pochodzącego od koniowatych lub bydła) lub w przypadku jego braku w gospodarstwie warstwę słomy,
- zakażony obornik układa się w kształt stożka na wysokość nieprzekraczającą 1,5 m od powierzchni gruntu,
- przykrywa się ściółką i warstwą ziemi o grubości co najmniej 20 cm i polewa się produktem biobójczym a następnie pozostawia się na okres co najmniej 42 dni lub poprzez:
 - spalenie albo użycie pary wodnej o temperaturze nie mniejszej niż 70 °C;
 - zakopanie na głębokość uniemożliwiająca dostęp do nich zwierząt.

9) W przypadku obecności gnojowicy i gnojówki w zakażonym gospodarstwie istnieje możliwość ich odkażenia poprzez:

- dodanie do zbiornika z gnojówką lub gnojowicą produktu biobójczego,
- wymieszanie produktu biobójczego z gnojówką lub gnojowicą,
- pozostawienie zawartości tego zbiornika - po uprzednim jego zabezpieczeniu przed dostępem zwierząt, w szczególności owadów i dzikich ptaków - na okres co najmniej 45 dni.